

Grondslagen gegevensverwerking

Onder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) mag u niet zomaar persoonsgegevens verwerken. U moet de verwerking op één van de zes grondslagen opgenomen in de AVG kunnen baseren. Deze zes grondslagen zijn in dit document verder toegelicht en kunt u als naslagwerk gebruiken bij bijvoorbeeld het invullen van uw register van verwerkingsactiviteiten.

1. Toestemming

De toestemming moet vrij gegeven worden door de natuurlijk persoon waarvan persoonsgegevens wordt verwerkt ('de betrokkene'). Bovendien moet de toestemming ondubbelzinnig zijn. Dit betekent dat er geen twijfel mag bestaan of toestemming is gegeven door de betrokkene. Het is aan de verwerkingsverantwoordelijke om dit aan te tonen. De betrokkene moet geïnformeerd worden waarvoor hij of zij toestemming geeft. Daarbij moet de toestemming specifiek zijn. Het is dus van belang om duidelijke informatie te verschaffen over de redenen waarom persoonsgegevens worden verwerkt. Maar ook de manier waarop persoonsgegevens worden verwerkt, met wie de gegevens worden gedeeld, hoe lang ze worden bewaard en of ze naar landen buiten de EU worden doorgegeven. Zo kan de betrokkene goed geïnformeerd een besluit tot toestemming nemen. De toestemming moet op dezelfde wijze ook weer ingetrokken kunnen worden door de betrokkene.

Let op! Bij kinderen jonger dan 16 jaar moet er toestemming zijn van het ouderlijk gezag. Is de betrokkene onder curatele gesteld of is er een mentorschap ingesteld, dan is de toestemming van de wettelijk vertegenwoordiger vereist.

2. Uitvoering van een overeenkomst

Ook kan verwerking plaatsvinden op grond van een overeenkomst. De betrokkene moet hierbij zelf partij zijn en de verwerking moet noodzakelijk zijn om de overeenkomst daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. Stel steeds de vraag of persoonsgegevens die je verwerkt ook echt nodig zijn om uitvoering te geven aan de overeenkomst. Zo niet, dan dient toestemming van de betrokkene te worden gevraagd, die voldoet aan de vereisten zoals omschreven onder 'Toestemming'. Een voorbeeld van verwerking van persoonsgegevens op grond van een overeenkomst is de verwerking van de NAW-gegevens, zodat bijvoorbeeld een bestelling ook daadwerkelijk kan worden geleverd.

Grondslagen gegevensverwerking

3. Wettelijke verplichting

Een grond voor verwerking van gegevens kan zijn een wettelijke verplichting. Hierbij schrijft de wet voor dat gegevens moeten worden verwerkt. Denk aan de uitvoering van een belastingwet. Let wel, de wettelijke plicht moet een grondslag hebben in het recht van de Europese Unie of in het recht van de lidstaat, waarin ook het doel van de verwerking wordt bepaald.

4. Vitale belangen

Is er sprake van een belang dat essentieel is voor iemands leven of gezondheid en kan die persoon geen toestemming geven c.q. niet om toestemming worden gevraagd [als gevolg van bijvoorbeeld bewusteloosheid], dan kunnen gegevens worden verwerkt volgens deze grondslag. Deze grondslag is dan ook alleen toegestaan als de verwerking op de andere grondslagen niet mogelijk is.

5. Algemeen belang of uitoefening van openbaar gezag

Een andere grondslag is de publieke taak voor het algemeen belang of openbaar gezag. Dit kan ertoe leiden dat persoonsgegevens mogen worden verwerkt, zoals bij de Raad voor de Kinderbescherming. Zij hebben als wettelijke taak om zorg te dragen voor de kindbescherming in Nederland. De grondslag voor verwerking van persoonsgegevens in dit kader kan dan worden gevonden in de uitoefening van openbaar gezag.

6. Gerechtvaardigde belangen

De laatste grondslag is gerechtvaardigd belang. Verwerking van persoonsgegevens mogen worden verwerkt als dit noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de verwerkingsverantwoordelijke of een derde. Om de verwerking op deze grondslag te laten plaatsvinden mogen de belangen, rechten en vrijheden van de betrokkene(n) niet zwaarder wegen dan de belangen van de verwerkingsverantwoordelijke of een derde. Daarbij dient het belang rechtmatig, voldoende duidelijk verwoord en ook echt aanwezig te zijn.

Het is noodzakelijk voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang dat wordt afgewogen, of:

- het doel van verwerking van persoonsgegevens in verhouding staat tot de inbreuk voor de personen van wie persoonsgegevens worden verwerkt, en om
- te bepalen of het doel niet op een voor de betrokken personen minder nadelige manier bereikt wordt. Er dient dus een zorgvuldige afweging van belangen te worden gemaakt.

De overheid mag zich overigens niet baseren op deze grondslag.